

22. Työnvälitys

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston toimintakertomus¹⁾ v:lta 1949 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat ja hallinnolliset toimenpiteet

Työnvälitystoiminta kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan, sen työnvälitysasioiden väliaikaista järjestelyä koskevan päätöksen mukaisesti, jonka valtioneuvosto oli jälleen tehnyt v:n 1948 lopulla.

Työvoimatilanne jatkui v:n 1949 aikana suurin piirtein samankaltaisena kuin miksi se v:n 1948 loppupuolella muodostui, työvoimanpuutteen vähennyttyä viimeksi mainitun vuoden alkupuoliskon tilanteeseen verrattuna. Toisilla aloilla tosin työvoimanpuute jatkui, mutta toisilla se oli muuttunut työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainoksi tai ajoittain suorastaan työvoiman ylitarjonnaksi. Rakennusosalalla esiintyi tavanmukaista kausiluontoista työttömyyttä tammi—huhtikuussa, mutta ei varsinaisesti sen sijaan, kuten muualla maassa, vuoden lopulla. Naispuolisista tehdastyöntekijöistä oli, vuoden alkukuukausia lukuunottamatta, jatkuvaa puutetta. Merialalla tasaantui työvoiman kysynnän ja tarjonnan välinen suhde huomattavasti. Joillakin henkisen työn aloilla jatkuivat osittaiset sijoitusvaikeudet. Helsingin puhelinyhdistyksen keskuksessa kesällä sattuneen tulipalon aiheuttamat vauriot vaikeuttivat viikkokausia toimiston toimintaa. Syksyllä esiintynyt putkialan pitkäaikainen lakko vaikutti vähentävästi tämän alan ja yleensäkin rakennusalan työnvälitykseen. Osittaisista sijoittumisvaikeuksista, mutta myös työnvälitystoimiston toiminnan tehostumisesta johtui, että työnhakemusten ja työnhakijain luvut kohosivat edelliseen vuoteen verraten. Nimenomaan työpaikkatarjousten ja suoritettujen välitysten kokonaisluvun kasvu osoittaa mainittua tehostumista. Tarkemmat tiedot eri alojen välitystoiminnasta käyvät selville yksityiskohtaisista selostuksista.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna varatuomari A. A. Anerio ja varapuheenjohtajana toimittaja N. S. Teerimäki. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan johtaja V. Korhonen ja talousneuvos O. R. Vilamo sekä työntekijäin edustajina leipuri K. R. Lindholm ja valistuspäällikkö O. Närvänen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat varatuomari H. G. H. Hallberg ja insinööri V. J. Hintikka sekä työntekijöiden edustajat toimitsija V. E. Pulkkinen ja liittopuheenjohtaja A. Rämä. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaupunginjohtaja O. A. Tuurna.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 13 (edellisenä vuonna 6) kokousta, ja käsiteltiin niissä yhteensä 112 (85) asiaa. Lautakunnan antamista lausunnoista mainittakoon seuraavaa:

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle puoltavat lausunnot Suomen lakimiesliiton²⁾ Suomen farmaseuttiliiton³⁾, Tuberkuloosiliitto — Tuberkulosförbundet nimisen liiton⁴⁾ ja Medicinarklubben Thoraxin⁵⁾ anomuksista saada toimilupa työnvälityksen harjoit-

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1950. — ²⁾ Työnv. lk. 4 p. toukok. 44 §. — ³⁾ S:n 8 p. kesäk. 58 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 75 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. jouluk. 100 §.

tamiseen. Kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot lautakunta antoi kustannusten säästämistä koskevasta työtehtötoimiston mietinnöstä ¹⁾, lomakkeiden rationalisointia koskevasta työtehtötoimiston esityksestä ²⁾, työnvälitystoimiston huoneiston vuokraamista koskevasta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kirjelmästä ³⁾, sotainvalidien sijoitusta kaupunkien toimiin ja töihin koskevasta Sotainvalidien veljesliiton anomuksesta ⁴⁾, työnvälitystoimiston viranhaltijain palkkaamista koskevasta kaupunginreviisorin kirjelmästä ⁵⁾, Tanskan työnvälitysvirkailijoiden neuvottelupäiviä koskevasta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kirjelmästä ⁶⁾, työnvälitystoimiston viranhaltijoiden ottamisjärjestystä koskevasta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kirjelmästä ⁷⁾, työnvälitystoimiston lisärakennussuunnitelmasta ⁸⁾ sekä maatalousosaston osastonjohtajan toimen täyttämistä koskevasta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kirjelmästä ⁹⁾.

Lisäksi antoi lautakunta kielitaitosääntökomitealle lausunnon kielitaitosäännön tarkistuksesta ¹⁰⁾.

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleisistä osastoista kumpikin, miesosasto ja naisosasto, jakaantuivat kolmeen alaosastoon, nim. miesosasto rakennus- ym. ammattimiesten, metalli- ym. ammattimiesten ja sekatyömiesten alaosastoihin sekä naisosasto kotiapulaisten, tehdas- ym. ammattityöntekijäin sekä puhdistus- ja aputyöläisten alaosastoihin. Erikoisosastoja olivat henkisen työn osasto, nuoris-osasto, merimiesosasto, maatalousosasto ja ravintolaosasto. Ammatinvalinnan ohjaus oli kertomusvuonnakin muodollisesti liitetty nuorisovälityksen yhteyteen.

Henkilökunta. Koko työnvälitystoimiston ja sen keskuskanslian johtajana oli filosofian maisteri E. S. Seppälä. Kirjaajana toimi neiti S. Solje ja ylivahtimestarina herra V. O. Kauhanen.

Yleisen miesosaston v.t. johtajana toimi herra W. O. Ahtio, rakennus- ym. ammattimiesten alaosaston hoitajana herra V. A. Jyrkänne ja toimentajana herra T. I. Linnajoki, metalli- ym. ammattimiesten alaosaston hoitajana herra V. J. Lähikari ja toimentajana herra R. J. Ryöti, sekatyöläisten alaosaston hoitajana herra T. T. Leander ja toimentajana herra M. O. Turunen. Yleisen naisosaston v.t. johtajana toimi herra K. I. R. Siikala, kotiapulaisten alaosaston hoitajana neiti S. A. M. Rechardt, tehdas- ym. ammattityöntekijäin alaosaston hoitajana filosofian maisteri K. I. Sihvonen, puhdistus- ja aputyöläisten alaosaston hoitajana neiti L. A. Ahkia ja toimentajana neiti E. Saarela.

Henkisen työn osaston johtajana toimi edelleen filosofian maisteri Y. J. Vuorjoki. Johtajan apulaisina toimivat neiti H. L. Koski ja virkaa tekevänä valtiotieteiden kandidaatti A. I. Välikangas. Sääntöpalkkaisina toimentajina olivat rouvat A. D. Ekroth, H. Kantola, T. K. Petäjäniemi ja A. V. Seppälä. V.t. toimentajina olivat neidit E. J. Weckroth ja H. M. O. Venäläinen sekä herrat H. E. Qvick ja O. M. J. Tiinus sekä v.t. toimistoapulaisena rouva R. Salo. Osaston konekirjoittajana toimivat neiti E. M. Luukkonen tammikuun 1 p:stä elokuun 21 p:ään ja rouva E. Kokkola lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään.

Nuorisovälityksen esimiehenä toimi edelleen osastonjohtaja, filosofian maisteri W. Mattlar. Ammatinvalintapsykologina oli dosentti, filosofian tohtori K. V. J. von Fieandt, joka kuitenkin nautti virkavapautta tammikuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään professorinviran hoitoa varten huolehtien virkavapauden aikana ainoastaan soveltuvuustutkimuksen tieteellisestä valvonnasta. Apulaispsykologina toimi kasvatustieteen kandidaatti R. O. Viitämäki. Informaatiotoiminnasta vastasi lähinnä ammatinvalintasosiologi, filosofian maisteri H. A. Turja. Apulaisina (asistentteina) olivat filosofian maisterit A.-M. Takala, A. I. Hiitonen ja T. T. Nousiainen sekä joulukuun 1 p:stä lukien ylioppilas J. Mäkinen. Jälkitarkkailijana (jatko-ohjaajana) toimi osapäivätyöntekijänä ylioppi-

¹⁾ Työnv. lk. 4 p. maalisk. 23 §. — ²⁾ S:n 4 p. maalisk. 21 §. — ³⁾ S:n 4 p. maalisk. 22 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. toukok. 43 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 59 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. elok. 67 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. elok. 70 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. marrask. 95 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. jouluk. 111 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. tammik. 7 §.

las K. Rainio. Sääntöpalkkaisina toimentajina olivat rouvat A. Berglund ja M. E. Turunen, herra A. S. Kättö ja neiti A.-M. Weckman. Toimistoapulaisina olivat neidit D. A. D. Andersson ja E. M. Koskinen.

Henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston yhteisinä viranhaltijoina olivat puhelimenhoitaja M. A. Winkler ja vahtimestari V. J. Lahtinen.

Merimiesosaston johtajana toimi kertomusvuonna ekonomi N. B. Mattsson, naisten alaosaston hoitajana neiti A. Ahovaara, v.t. toimentajana herra P. J. Tötterström ja v.t. vahtimestarina herra K. B. Vajo.

Maatalousosaston johtajana toimi herra S. O. Roman.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra E. O. Auer, toimentajina neidit M. E. Olenius, E. Saarela ja A. I. Vitikka sekä järjestysmiehenä herra P. Pihakaski.

Kustannukset ¹⁾. Työvälistyötoimiston kokonaismenot nousivat kertomusvuonna 18 963 795 mk:aan (edellisenä vuonna 16 433 805 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työvälistyölain mukaan, olivat 18 194 595 mk (edellisenä vuonna 16 287 066 mk). V:n 1948 menoista valtio suoritti korvausta 7 835 800 mk.

Kirjeenvaihto. Työvälistyötoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna, verrattuna edelliseen vuoteen, selviää seuraavasta asetelmasta:

Osasto	Vuonna 1949		Vuonna 1948	
	saapuneet	lähetetyt	saapuneet	lähetetyt
Yleiset osastot	2 434	2 380	2 678	2 278
Henkisen työn osasto	1 869	10 306	1 179	3 241
Nuoriso-osasto	1 637	6 673	745	4 777
Merimiesosasto	2 510	1 727	2 764	2 095
Maatalousosasto	416	939	281	259
Ravintolaosasto	1 160	5 628	1 139	4 437
Yhteensä	10 026	27 653	8 786	17 087

Huoneistot. Yleiset osastot ja maatalousosasto olivat edelleen Aleksanterinkadun 1:ssä, henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto Aleksanterinkadun 21:ssä, merimiesosasto Satamakadun 2:ssa ja ravintolaosasto Mariankadun 22:ssa.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Seuraavasta asetelmasta käyvät selville koko toimiston työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1948—49:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	29 452	53.0	24 120	52.6	+ 5 332	+ 22.1
Naisten työnhakemukset	26 157	47.0	21 700	47.4	+ 4 457	+ 20.5
Yhteensä	55 609	100.0	45 820	100.0	+ 9 789	+ 21.4

Sekä miesten että naisten työnhakemuksissa tapahtunut nousu johtuu sekä toimiston työvälistyötoiminnan tehostumisesta että työmarkkinatilanteesta tapahtuneista muutoksista, t.s. työvoiman puutteen väistymisestä useilla aloilla.

Työnhakemusten jakautuminen eri ammattialoille ja osastoille selviää tarkemmin taulukkoliitteistä 2 ja 5. Miesten kohdalla muodostivat suurimpia ryhmiä erinäiset toimet (sekatyöntekijät, lähetit ym.), meriliikenne ja rakennustyöt ja naisten kohdalla erinäiset toimet, liike- ja toimistoala sekä ravintola- ja hotelliliike. Eniten työnhake-

¹⁾ Ks. myös taulukkoliitettä 2.

muksia tehtiin henkisen työn, sekatyömiesten ja ravintolaosastolle. Voimassaolevia työnhakemuksia oli eniten eli 9 110, toukokuussa ja vähiten, 4 818, heinäkuussa.

Työtä hakenneet henkilöt. Työnhakijoiden luvussa tapahtuivat v. 1948—49 seuraavat muutokset:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	14 290	55.0	11 286	54.8	+ 3 004	+ 26.6
Naiset	11 674	45.0	9 508	45.7	+ 2 166	+ 22.8
Yhteensä	25 964	100.0	20 794	100.0	+ 5 170	+ 24.9

Kuten työnhakemusten nousivat myös työnhakijoiden luvut.

Taulukkoliitteestä 2 käy selville, että suurimpia miespuolisten työnhakijoiden ammattiryhmiä olivat erinäiset toimet, meriliikenne ja rakennustyöt sekä naispuolisten liike- ja toimistoala, ravintola- ja hotelliliike ja erinäiset toimet. Eniten työnhakijoita ilmoittautui henkisen työn, nuoriso- ja ravintolaosastolle.

Työnhakijoiden viikoittainen kokonaisluku sekä viikoittaiset työssä olleiden ja vieraskuntalaisten luvut käyvät selville taulukkoliitteestä 3. Keskimäärin oli vieraskuntalaisia työnhakijoita 16.7 % (edellisenä vuonna 16.8 %) ja työssä olevia 19.2 % (edellisenä vuonna 19.2 %). Suurin työnhakijamäärä, 7 374, oli toukokuussa ja pienin, 4 137, elokuussa.

Tarjotut työpaikat. Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1948—49 käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	15 251	45.8	14 744	44.7	+ 507	+ 3.4
Naisten paikat	18 416	54.7	18 207	55.8	+ 209	+ 1.1
Yhteensä	33 667	100.0	32 951	100.0	+ 716	+ 2.2

Työpaikkatarjousten kokonaismäärä nousi 716:lla. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli rakennus-, metalli- ja sekatyömiesten, kotiapulaisten, naistehdastyöntekijäin, maatalouden ja ravintola-alan kohdalla, vähennystä naisaputyöläisten, henkisen työn, nuorison ja merimiesten kohdalla. Eniten työpaikkatarjouksia miehille oli, kuten taulukkoliitteestä 2 selviää, erinäisissä toimissa, rakennustoissa ja meriliikenteessä ja naisille erinäisissä toimissa, ravintola-alalla sekä liike- ja toimistoalalla. Eri osastoista tarjottiin työpaikkoja täytettäväksi eniten sekatyömiesten, puhdistus- ja aputyöläisnaisten ja ravintolaosastolle.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 165.2 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1948 139.1 ja v. 1947 134.2.

Työnvälitykset. Työnvälitysten luvussa tapahtuivat seuraavat muutokset v. 1948—49:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	12 959	48.8	12 525	48.9	+ 434	+ 3.5
Naisten välitykset	13 592	51.2	13 065	51.1	+ 527	+ 4.0
Yhteensä	26 551	100.0	25 590	100.0	+ 961	+ 3.8

Välitysten luku verrattuna v:teen 1948 nousi muilla paitsi naisaputyöläisten, merimies- ja maatalousosastoilla.

Kuten taulukkoliitteestä 2 ilmenee, tapahtuivat useimmat miesten välitykset seuraavissa ammattiryhmissä: erinäiset toimet, rakennustyöt sekä meriliikenne. Vastaavasti useimmat välitykset olivat naisten kohdalla: erinäiset toimet, ravintola- ja hotelliliike, liike- ja toimistoala. Välityksiä toimitettiin eniten seuraavilla osastoilla: sekatyömiesten alaosa, puhdistus- ja aputyöläisten alaosa ja henkisen työn osasto.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 47.7 välitystä (v. 1948 55.8 ja v. 1947 58.6) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 78.9 välitystä (v. 1948 77.7 ja v. 1947 78.7).

Ylioppilasvälityksen, joka toimi henkisen työn osaston alaisena, luvut sisältyvät eri osastojen välitystilastoihin siten, että sen työnhakijat kuuluivat henkisen työn osaston työnhakijoihin, paitsi työleireille ilmoittautuneita, jotka merkittiin maatalousosaston työnhakijoiksi; työpaikkatarjoukset ja välitykset taas jakautuivat useiden eri osastojen kesken ko. työpaikan laadun mukaan.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osaston (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajat ekonomi G. A. Hannén ja kauppatieteiden kandidaatti A. P. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina toiminnanjohtaja J. H. Hakulinen ja sihteeri A. A. Happonen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat filosofian maisterit H. J. Hormio ja G. V. Sjöberg sekä työntekijäin edustajat sihteeri V. J. V. Kanerva ja toimitsija L. Lehto. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 2 kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli filosofian maisteri Y. J. Vuorjoki ¹⁾.

V:n 1948 kesä muodosti käännekohdan henkisen alan työmarkkinatilanteessa. Miltei poikkeuksetta oli sitä ennen vallinnut kaikilla aloilla työvoiman puute. Yllämainitusta ajankohdasta lähtien on työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhde huomattavasti tasoittunut. Toisilla aloilla tosin esiintyi v. 1949 yhä vielä työvoiman puutetta, mutta eräiden alojen työntekijöillä oli jo sijoittumisvaikeuksia.

Työvoiman puute vallitsi edelleenkin mm. opettaja-alalla. Niin oppi- kuin kansakouluissakin oli opettajanpuute sangen suuri, eikä pätevän työvoiman valmistuminen vastaa läheskään opettajapaikkojen tarjontaa. Konttorialalla oli erikoistaitoja omaavien naiskonttoristien kysyntä jatkuvasti hieman suurempi kuin tarjolla oleva työvoima. Tällaisia ovat mm. hyvän kone- ja pikakirjoitus- sekä kielitaidon omaavat. Sen sijaan oli iäkkäämmillä sekä heikon pätevyys- omaavilla mies- ja naiskonttoristeilla sijoittumisvaikeuksia. Näiden joukossa muodostavat oman erikoisryhmänsä poikkeusajan virastoista ja laitoksista vapautuvat. Pelkän keskikoulu- tai ylioppilastutkinnon suorittaneilla, kaupallisen alan tutkintoja omaamattomilla miehillä ei ole nykyisin enää suuria mahdollisuuksia konttorialalla, koska naiset sekä palkkavaatimustensa että sopivaisuutensa tähden ylivoimaisesti hallitsevat konttoristien työmarkkinoilla. Myös myyntihenkilöstön aikaisempi puute on jonkin verran lieventynyt, mutta esim. Helsingissä oli vielä kertomusvuonna puutetta hyvistä myyjättäristä.

Teknillisellä alalla oli teknillisen koulun käyneillä jatkuvasti sijoittumisvaikeuksia, eräissä opintosuunnissa, kuten koneenrakennuksen, huomattaviakin. Melkoinen määrä teknikkoja työskentelee oman alansa ruumiillisessa työssä, edustaen ns. latenttia työttömyyttä. Kone- ja rakennusalan sijoitusvaikeudet koskevat myös diplomi- ja opistoinsinöörejä; voi kestää kuukausimääriä, ennenkuin nämä valmistuttuaan pääsevät pätevyytensä edellyttämään työhön teollisuuden palvelukseen. Toiselta puolen on käytännöllistä konepaja- ym. kokemusta opintojen jälkeen pidettävä tavallaan normaalina ja asianomaisen pätevyyttä lisäävänä. Sama ilmiö on voitu todeta myös vuori- ja paperiteollisuuden alalla. Alasta riippuen oli vasta valmistuneilla opistoinsinööreillä sijoittumisvaikeuksia. Työvoiman puutetta esiintyy kuitenkin edelleen erällä insinöörialoilla, joista mainittakoon lämpö- ja vesijohto- sekä tie- ja vesirakennusalat.

Metsänhoitajien sijoittumisvaikeudet jatkuivat edelleen, eikä valtiolta ole liennyt uusia määrärahoja ilman oman alansa työtä tai ilman työtä olevien metsänhoitajien sijoittamiseksi yksityismetsätalouden kohottamistyöhön, mikä tarvitsisi runsaasti lisää metsänhoitajia. Jonkin verran on työttömien metsänhoitajien onnistunut siirtyä ulkomaille alansa tehtäviin. Opiskelijarunsauden tähden ennustettu agronomien työttömyys ei vielä ole alkanut, paitsi naisagronomien kohdalla, joilla keväästä 1949 lähtien oli sijoittumisvaikeuksia.

Valtiotieteen kandidaatit ovat toistaiseksi päässeet hyvin sijoittumaan. Sen sijaan ovat vasta valmistuneet lainopin kandidaatit jatkuvasti saaneet odottaa työpaikan saantia, osaksi useita kuukausiakin.

¹⁾ Ks. myös tämän kert. s. 195.

Kertomusvuonna oli henkisen työn osaston alaosaajako seuraava: 1) virkamiehet, järjestöjen toimihenkilöt, korkeakoulututkinnon suorittaneet ja opettajat; 2) konttori-henkilöstö; 3) myynti- ja mainoshenkilöstö; 4) teknikit; 5) muusikit; 6) ylioppilaat. Ylioppilasväilytys toimi edelleen ylioppilaskuntien liiton huoneistossa.

Osasto harjoitti jatkuvasti molempiin työmarkkinaosaapuoliin kohdistunutta propa-gandaa lehtiutisin ja -ilmoituksin, mainoslehtisin ja työnantajiin kirjeitse, puhelimitse ja henkilökohtaisilla käynneillä otetuin yhteyksin. Työnantajille lähetettiin monistettuja joukkotarjouksia, jossa esitettiin henkilötietoja osasta osastolle ilmoittautuneesta työvoimasta. Työnantajien lehti-ilmoitusten avoimiin paikkoihinkin tarjottiin sopivia ehdokkaita, jotka sangen usein saivatkin kyseisen paikan, mikä todistaa osaston työnhaki-joiden hyvää tasoa.

Osaston lähettämien kirjeiden ym. postilähetysten luku oli kertomusvuonna 10 306 (edellisenä vuonna 3 241). Osastolle saapui 1 869 (edellisenä vuonna 1 179) postilähetystä. Osaston tilaamia ulkolinjapuheluja oli 734 (edellisenä vuonna 350).

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuoden aikana 4 242 334 mk (edellisenä vuon-na 3 514 603 mk).

Työnhakemukset. Seuraavasta asetelmasta käyvät selville osastolle kertomusvuonna tehtyjen työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1948—49:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	8 089	49.3	6 725	51.9	+1 364	+20.3
Naisten työnhakemukset.....	8 306	50.7	6 225	48.1	+2 081	+33.4
Yhteensä	16 395	100.0	12 950	100.0	+3 445	+26.6

Työnhakemusten luvun huomattava kasvu voidaan selvittää toisaalta työtilanteen muuttumisesta, toisaalta osaston toiminnan tehostamisesta johtuvaksi. Työtilanteen muuttuminen näkyy selvimmän konttorialan välityksessä. Niinpä kasvoi esim. toimisto-apulaisten työnhakemusten luku 2 526:sta 3 040:een ja toimistoharjoittelijoiden 1 142:sta 1 884:ään. Nämä luvut vahvistavat sen havainnon, joka konttorihenkilöstön välityksessä oli pitkin kertomusvuotta tehty, että tavallisten konttoriapulaisten v:n 1948 kesään asti kestänyt huomattava puute oli vaihtunut työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainoksi ja riittämättömän kvalifikaation omaavilla sijoitusvaikeuksiksi. Erikoistaitoja omaavien kohdalla ei työnhakemusten nousu ollut huomattava. Työnhakemusten lukua kohotti myös osaston tehostunut toiminta niillä erikoisaloilla, joita vasta vähemmän aikaa oli hoidettu aktiivisesti erikoisalaosastoina. Näitä olivat teknillinen ala (työnhakemusten lisäys 1 312:sta 2 200:aan), myyntiala (esim. liikeapulaisten työnhakemusten lisäys 600:sta 1 453:een) ja akateemiset alat (työnhakemusten lisäys 434:stä 996:een). Muusikkovälityk-sen nouseva kehitys näkyy alan välityksen luonteesta johtuen vain tarjottujen työpaik-kojen ja välitysten luvuissa. Osittain vaikutti työtilanne työnhakemusten nousuun eräillä näistäkin erikoisaloista.

Ylioppilasvälityksen työnhakemusten ja työnhakijain lukumäärät rasittivat osaston välitystilastoa, mutta sen saamista työpaikkatarjouksista ja toimittamista välityksistä melkoinen osa kuului ruumiillisen työn aloille ja vietiin muiden ao. osastojen välitystilas-toon. Ylioppilasvälityksen työnhakemuksia oli kertomusvuonna 1941. Työnhakemuksissa otettiin huomioon myös ylimääräisissä virastotöissä olevat, joiden työnhakemukset on vain kerran merkitty uusiksi työnhakemuksiksi. Sen jälkeen heidän työnhakemuksensa on huomioitu vain jatkuvina siirtoina kuukaudesta toiseen.

Suurin työnhakemusten määrä, 1 665, oli tammikuussa ja pienin, 714, heinäkuussa.

Työnhakijat. Seuraavasta käyvät selville muutokset työnhakijoiden luvussa v. 1948—49:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	3 872	47.2	2 901	44.4	+ 971	+33.6
Naiset	4 333	52.8	3 640	55.6	+ 693	+19.0
Yhteensä	8 205	100.0	6 541	100.0	+1 664	+25.4

Työnhakijoiden luvuissa tapahtuneet lisäykset johtuvat samoista syistä kuin työnhakemusten lisäykset. Jos vertaa työnhakijoiden lisäysprosenttia työnhakemusten vastaavaan, on edellinen jälkimmäistä suurempi miehillä, mutta pienempi naisilla. Työllisyystilanteen vaikeutuminen nimenomaan konttori- ja liikeapulaisten kohdalla aiheutti v. 1949 yhtä työnhakijaa kohden enemmän työnhakemuksia kuin v. 1948, mutta miesten kohdalla taas lisääntyivät sellaisten alojen, kuten akateemishallinnollisen, teknillisen ja muusikkoalan, työnhakijat, jotka eivät yleensä yhden työnhakijan kohdalla aiheuta lukuisia työnhakemuksia. Muutamia työnhakijoiden lukujen muutoksia v. 1948—49 mainittakoon: teknillinen ala 608—838, toimistoapulaiset 1 491—1 629, toimistoharjoittelijat 722—1 083, liikeapulaiset 276—573. Akateemisen loppututkinnon suorittaneet työnhakijat jakautuivat moniin ammattiryhmiin. Kaikkiaan heitä oli 517, joista mm. 94 filosofian kandidaattia, 88 korkeakouluekonomia ja kauppatieteiden kandidaattia, 77 diplomi-insinööriä, 73 lainopin kandidaattia ja varatuomaria ja 49 valtiotieteiden kandidaattia. Ylioppilasvälityksellä oli työnhakijoita 982.

Eniten oli työnhakijoita toukokuussa, 2 323, ja vähiten heinäkuussa, 987. Työssä olevia työnhakijoita oli, kun ylioppilasvälityksen työnhakijoita ei oteta huomioon, keskimäärin 31.2 % (edellisenä vuonna 34.9 %). Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijaluvusta keskimäärin 25.5 % (edellisenä vuonna 30.1 %).

Työpaikkatarjoukset. Osastolle tehtyjen työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat v. 1948—49 seuraavat muutokset:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 446	34.7	1 464	32.9	— 18	— 1.2
Naisten paikat	2 720	65.3	2 984	67.1	— 264	— 8.8
Yhteensä	4 166	100.0	4 448	100.0	— 282	— 6.3

Työpaikkatarjousten kokonaislukujen vähennys johtuu vastaavasta huomattavasta vähennyksestä toimistoapulaisille (1 355—808), toimistoharjoittelijoille (205—133) ja eräille muille toimistovirkailijoille tarjotuissa avoimissa paikoissa, mikä osoittaa työtilanteen muuttumista konttorialalla. Nimenomaan alkusyksyn aikana oli toimistoväen kysyntä erittäin laimeaa. Liike-elämässä vallitsevan tilanteen tähden olivat työnantajat tällöin pidättäytyä työvoiman kiinnittämisessä. Miltei kaikilla muilla aloilla nousi osastolle tarjottujen avointen työpaikkojen luku v. 1948 verraten (esim. teknillinen ala 186—240, valtion ja kunnan erikoisvirkamiehet 56—101, liikeapulaiset 219—459 ja muusikot 304—417), mutta nämä osaston toiminnan tehostumisesta johtuneet lisäykset eivät vastanneet konttorialan työpaikkatarjousten vähennystä. Ylioppilasvälitykselle, jonka luvut eivät sisälly edellä olevaan ammattialaerittelyyn, tarjottiin henkisen alan työpaikkoja välitettäväksi seuraavasti: opetustoimi 63, teknillinen ala 2, liike- ja toimistoala 462, julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 215, kirjallinen ja taiteellinen toiminta 2.

Voimassaolevien työpaikkatarjousten luku oli suurin, 582, huhtikuussa, ja pienin, 271, heinäkuussa. Marras—joulukuun lukuja kohottivat huomattavasti joulumarkkinat, jotka sekä liikeapulaisten että muusikkojen kohdalla olivat kohtalaisen vilkkaat.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 393.5 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1948 291.1 ja v. 1947 278.9. Rasitusluvun kasvu osoittaa työtilanteen huononemisen. Luku ei kuitenkaan osoita todellista työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhdetta, koska sitä korottavat mm. ylimääräisissä virastotoissa olevat, joiden heikko taso on estänyt heidän sijoittamisensa vapaille työmarkkinoille. Ylioppilasvälityksen työnhakemukset myös vaikuttavat epäedullisesti yleisen rasitusluvun luotettavuuteen.

Työnvälitysten luvussa tapahtuivat v. 1948—49 seuraavat muutokset:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	1 198	35.7	1 119	36.7	+ 79	+ 7.1
Naisten välitykset	2 156	64.3	1 932	63.3	+ 224	+ 11.6
Yhteensä	3 354	100.0	3 051	100.0	+ 303	+ 9.9

Kun välitysten luvussa on tapahtunut nousua samalla kun työpaikkatarjouksissa laskua, se merkitsee, että avoimista paikoista kyettiin täyttämään v. 1949 suurempi osa kuin v. 1948. Sataa työpaikkatarjousta kohden tehtiinkin v. 1949 välityksiä 80.^s, kun vastaava luku v. 1948 oli 68.^s. Tämä positiivinen ilmiö johtuu osaksi tarjolla olevan työvoiman lisääntymisestä, osaksi osaston toiminnan tehostumisesta ja erikoistumisesta sellaisilla uusilla aloilla kuin akateemis-hallinnolliset, teknilliset, myynti- ja taiteelliset alat. Välitysten lukujen kasvu 1948—49 oli esim. teknillisellä alalla 126—157, liikeapulaisilla 156—413, valtion ja kunnan erikoisvirkamiehillä 44—84 ja muusikoilla 274—374. Kirjeenvaihtajia (37—59) ja konekirjoittajia (300—362) lukuunottamatta vähenivät konttori-alan välitykset, niinpä toimistoapulaisilla 982—647 ja toimistoharjoittelijoilla 154—112.

Ylioppilaskokouksen toimittamat, edelliseen sisällyttämättömät henkisen alan välitykset olivat: opetustoimi 46, teknilliset alat 2, liike- ja toimistoala 415, julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 205, kirjallinen toiminta 2.

Sataa työnhakemusta kohden toimitettiin osastolla kertomusvuonna 20.^s välitystä (edellisenä vuonna 23.^s).

Osasto välitti kertomusvuonna 183 henkilöä Helsingin kaupungin toimiin sekä 400 henkilöä valtion toimiin.

Kun akateemisen loppututkinnon suorittaneiden välitykset jakautuvat useihin eri ammattiryhmiin, mainittakoon, että osasto välitti kertomusvuonna kaikkiaan 94 tällaista työnhakijaa: alemman oikeustutkinnon suorittaneita 22, lainopin kandidaatteja 12, valtiotieteiden kandidaatteja 17, ekonomeja 16, filosofian kandidaatteja 10, diplomi-insinöörejä 10, agronomeja 3, metsänhoitajia 2, valtion virkatutkinnon suorittaneita 1 ja teologian kandidaatteja 1.

Osaston välitystoiminnan tasoa kuvanee, että 134 välitettyä sai yli 20 000 mk:n alkupalkan, niistä 15 yli 30 000 mk ja että pelkästään naiskonttoristeista sai 150 yli 15 000 mk:n alkupalkan, niistä 20 yli 20 000 mk.

Nuoriso-osasto (Nuorisovälitys ja ammatinvalinnanohjaus). Nuoriso-osaston toimikunnan varsinaisia jäseniä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina dipl. insinööri G. H. M. Burmeister ja johtaja E. V. P. Varanko, työntekijäin edustajina toimittaja E. Salomaa ja toimitsija K. A. Järvelä sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustaja pastori A. A. Palmgren. Varajäseninä toimivat työnantajien edustajina sosiaalijohtaja A. Kaskela ja varatuomari T. Sivula, työntekijäin edustajina Suomen ammattiyhdistysten keskusliiton puheenjohtaja T. A. Sumu ja liittosihteeri V. Liljeström sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana opetusministeri R. H. Oittinen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Nuoriso-osaston johtajana oli filosofian maisteri W. Mattlar ¹⁾.

Nuoriso-osasto huolehti entiseen tapaan alle 18 vuotiaitten työnvälityksestä, jota koskee seuraava selostus. Siinä on huomioitu ainoastaan ne tapaukset, jotka nimenomaan ovat pyytäneet työnvälitystä ja niin ollen ovat tulleet mukaan yleiseen työnvälitystilastoon. Tällöin on otettava huomioon, etteivät läheskään kaikki ammatinvalinnanohjausta saaneet joutu mukaan tähän tilastoon. Runsaasti 50 % ammatinvalinnanohjaustapauksista hakeutuu erilaisiin kouluihin kartuttamaan tietojään, ainoastaan vajaasta toisesta puolesta tulee työnvälitystapauksia. Oikean kuvan saamiseksi osaston asiakasmäärästä tämä seikka on otettava huomioon.

Osastolle saapui kertomusvuonna 1 637 postilähetystä. Lähetettyjen kirjeiden lukumäärä oli 6 673. Vastaavat luvut. 1948 olivat 745 ja 4 777.

Työnhakemukset. Nuoriso-osastolle esitettiin kertomusvuonna 4 461 työnhakemusta, joista poikien tekemiä 2 499 eli 56.0 % ja tyttöjen tekemiä 1 962 eli 44.0 %. Työnhakemusten lukumäärä osoitti edelliseen vuoteen verraten huomattavaa lisääntymistä, mikä työpaikkatarjousten pysyessä suunnilleen ennallaan merkitsi työmarkkinoiden huonontumista nuorison kohdalla. Kun v. 1948 työnhakemuksia oli enemmän kuin tarjottuja paikkoja (yleinen rasitusluku yli sadan) ainoastaan kesäkuussa koulujen päättyessä ja joulukuussa, kun oli runsaasti koululaisia pyrkimässä tilapäiseen ansiotyöhön, sama ilmiö esiintyi kertomusvuonna kahdeksana kuukautena. Yleinen rasitusluku koko vuodelta, joka v. 1948 oli ollut 107.1, oli kertomusvuonna 150.4.

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verraten tapahtunut muutoksia seuraavasti:

¹⁾ Ks. myös tämän kert. s. 195.

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien työnhakemukset	2 499	56.0	1 907	56.5	+ 592	+31.0
Tyttöjen työnhakemukset	1 962	44.0	1 471	43.5	+ 491	+33.4
Yhteensä	4 461	100.0	3 378	100.0	+1 083	+32.1

Työnhakemusten huomattava lisääntyminen edelliseen vuoteen verraten riippuu tietenkin osaksi siitä, että osasto on tullut entistä tunnetummaksi. Jos kuitenkin ottaa huomioon, että 14—17 vuotiaiden lukumäärä pääkaupungissa oli alempi kuin minään vuonna osaston toiminnan aikana, lieene aiheellista olettaa lisääntymisen suureksi osaksi aiheutuneen myös edellä mainituista huonontuneista työnsaantimahdollisuuksista.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 3 312, joista poikia 1 742 eli 52.6 % ja tyttöjä 1 570 eli 47.4 %. Näistä oli vieraskuntalaisia keskimäärin 12.0 % (10.5 %). Luvun alhaisuuteen vaikuttivat ensi kädessä vielä kertomusvuonna voimassa olleet kaupunkiinmuuttoa säännöstelevät määräykset.

Työtä hakeneita henkilöitä koskevat muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1 742	52.6	1 472	52.2	+ 270	+18.3
Tytöt	1 570	47.4	1 349	47.8	+ 221	+16.4
Yhteensä	3 312	100.0	2 821	100.0	+ 491	+17.4

Kuvan nuorten työnhakijoiden pyrkimisestä eri työaloille antaa seuraava taulukko:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	20	1.1	12	0.8	32	1.0
Metsätalous	5	0.3	—	—	5	0.1
Teollisuus ja käsityö.....	639	36.7	73	4.6	712	21.5
Rakennustyöt	3	0.2	—	—	3	0.1
Henkinen työ	117	6.7	691	44.0	808	24.4
Liikenne	108	6.2	—	—	108	3.3
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.1	3	0.2	4	0.1
Taloustoimet	—	—	77	4.9	77	2.3
Erinäiset toimet	849	48.7	714	45.5	1 563	47.2
Yhteensä	1 742	100.0	1 570	100.0	3 312	100.0

Työpaikkatarjoukset. Työllisyystilanne oli sikäli nuorten kannalta katsoen huonontunut edelliseen vuoteen verrattuna, että ainoastaan tammi-, helmi-, elo- ja lokakuussa oli tarjottuja työpaikkoja enemmän kuin työnhakijoita. V:n 1948 loppupuoella alkanut pieni työmarkkinoiden kiristyminen tuli siis kertomusvuonna yhä selvemmäksi, ilman että sen takia vielä olisi aiheutta puhua varsinaisista työnsaantivaikeuksista.

Työpaikkojen kokonaismäärässä ei edelliseen vuoteen verraten tapahtunut sanottavaa muutosta. Tästä asiasta antaa kuvan seuraava taulukko:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	1 592	53.7	1 571	49.8	+ 21	+ 1.3
Tyttöjen paikat	1 375	46.3	1 584	50.2	— 209	—13.2
Yhteensä	2 967	100.0	3 155	100.0	— 188	— 6.0

Tarjotut työpaikat jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Poikien paikkoja	%	Tyttöjen paikkoja	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	24	1.5	16	1.2	40	1.4
Teollisuus ja käsityö	638	40.1	143	10.4	781	26.3
Rakennustyöt	8	0.5	—	—	8	0.3
Liike- ja toimistotyö	57	3.6	504	36.6	561	18.9
Liikenne	71	4.4	—	—	71	2.4
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.1	12	0.9	13	0.4
Taloustoimet	1	0.1	235	17.1	236	8.0
Lähetit	569	35.7	316	23.0	885	29.8
Muut	223	14.0	149	10.8	372	12.6
Yhteensä	1 592	100.0	1 375	100.0	2 967	100.0

Työväilytysten yhteissumma oli kertomusvuonna 1 962, josta poikien väilyksiä 1 158 eli 59.0 % ja tyttöjen väilyksiä 804 eli 41.0 %. Muihin kuntiin toimitettuja väilyksiä oli poikien kohdalla 17 ja tyttöjen kohdalla 22 eli yhteensä 39, mikä on 2.0 % väilytysten kokonaismäärästä. Tilapäisiin toimiin toimitettuja väilyksiä oli poikien kohdalla 20 eli 1.7 % poikien kaikista väilyksistä ja tyttöjen kohdalla 15 eli 1.9 % tyttöjen kaikista väilyksistä, yhteensä 35 eli 1.8 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 104 eli 5.7 %). Väilyksissä oli edelliseen vuoteen verraten tapahtunut muutoksia seuraavan yhdistelmän mukaan:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien väilykset	1 158	59.0	1 013	55.8	+ 145	+ 14.3
Tyttöjen väilykset	804	41.0	801	44.2	+ 3	+ 0.4
Yhteensä	1 962	100.0	1 814	100.0	+ 148	+ 8.2

Työpaikkatarjousten vähenemisestä huolimatta väilytysten lukumäärä oli siis edelliseen vuoteen verraten lisääntynyt 148 eli 8.2 %. Ilmiö osaksi tietenkin aiheutui siitä, että avoimena oleviin paikkoihin oli tarjottavana enemmän ja ehkä parempiakin työnhakijoita. Osaksi siihen kuitenkin myös vaikutti osaston harjoittama intensiivinen paikanhakutoiminta ja se seikka, että nuoret suuressa määrässä sijoitettiin edelläkävyn ammattinvalinnanohjaustoiminnan perusteella. Tässä yhteydessä on syytä mainita, että väilytysten laatu kertomusvuonna oli korkeata tasoa. Oppilaspaikkoihin sijoitettiin kertomusvuonna 55.7 % pojista ja 55.8 % tytöistä eli kokonaismäärästä 55.8 % (edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 49.9 %, 56.3 % ja 52.7 %). Näitä lukuja laskettaessa ei ole otettu huomioon koulu- laisten suhteellisen lyhytaikaisia kesä- ym. toimia, vaikka nekin monasti itse asiassa ovat harjoittelupaikkoja.

Työväilykset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Poikien väilyksiä	%	Tyttöjen väilyksiä	%	Yhteensä	%
Maa- ja metsätalous	19	1.6	9	1.1	28	1.4
Teollisuus ja käsityö	524	45.8	87	10.8	611	31.2
Rakennustyöt	8	0.7	—	—	8	0.4
Liike- ja toimistotyö	42	3.6	356	44.3	398	20.3
Liikenne	71	6.1	—	—	71	3.6
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.1	12	1.5	13	0.7
Taloustoimet	—	—	85	10.6	85	4.3
Lähetit	322	27.8	163	20.3	485	24.7
Muut	171	14.8	92	11.4	263	13.4
Yhteensä	1 158	100.0	804	100.0	1 962	100.0

Ammattinvalinnanohjaus. Kertomusvuonna jatkettiin määrätietoisesti ammattinvalinnanohjaustoiminnan kehittämistä. Suuntaviivat hyväksyttiin kaupunginhallituksen

asettamassa ammatinvalintakomiteassa, jonka puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja B. J. Railo. Komitea kokoontui kertomusvuoden aikana 26 kertaa käsittelemään ammatinvalinnanohjausta koskevia asioita.

Ohjaustoiminta käsitti kuten edellisinäkin vuosina kouluissa ja toimistossa harjoitettua informaatiotoimintaa, soveltuvuuden selvittämistä, työhönsijoitusta ja jälkitarkkailua (jatko-ohjausta). Näin laajana ammatinvalinnanohjaus kohdistui pääasiassa kansakoulujen jatkoluokilla oleviin nuoriin, mutta henkilökohtaista ohjausta annettiin myös niille muille nuorille, jotka tulivat sitä nimenomaan pyytämään tai jotka työtä hakiessaan katsottiin olevan ammatinvalinnanohjauksen tarpeessa.

Koska jatkokoulujen oppilaat muodostavat ainoastaan murto-osan kaupungin ammatinvalintaiässä olevasta nuorisosta ja koska talouselämän kannalta on tärkeää, että nuorison jakautuminen eri koulumuotoihin ja eri ammattialoille tapahtuu nykyistä tarkoituksenmukaisemmin, ryhdyttiin kertomusvuonna toimenpiteisiin ohjaustoiminnan ulottamiseksi järjestelmällisenä toimintana koskemaan myös kaupungissa toimivien oppikoulujen keskikouluasteen viimeisellä luokalla olevia oppilaita. Tämä nuorisoryhmä on verraten suuri, se kun käsittää n. 75 % kyseisessä iässä olevasta pääkaupungin nuorisosta.

Ammatinvalintakomitean tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 30 p:nä 1949 hyväksyi suunnitelman keskikoululaisille järjestettäväksi ammatinvalinnanohjaukseksi ja myönsi tarkoitukseen tarvittavat varat. Suunnitelman mukaan ohjaustoiminta tapahtuisi keskikoulun viimeisen luokan kevätlukukaudella oppilaille vapaaehtoisena toimintana varsinaisen lukujärjestelmän ulkopuolella. Se tulisi käsittämään erityisesti tätä tarkoitusta varten laaditun ammatinvalinnanohjausjulkaisun tutkimisen jonkun opettajan johdolla, soveltuvuuden selvittämisen psykologisten soveltuvuskokeiden, lääkärintarkastusten ja opettajien lausuntojen nojalla sekä henkilökohtaisen neuvottelun ohjaustoimiston virkailijan kanssa oppilaiden ja heidän vanhempiensa yhdessä esittämistä ammatintoiveista. Ohjauksen tarkoituksena olisi selvittää kullekin siihen osallistuvalla, miten hänen olisi asiallisella pohjalla suoritettava ammatinvalintansa, mitä edellytyksiä hänellä on ja miten hänen on hankittava kyseiseen ammattiin tarvittava pätevä valmennus. Lopullinen valinta tapahtuisi tietenkin asianomaisen itsensä ja hänen vanhempiensa vastuulla.

Koska keskikoululaisten ammatinvalinnanohjaus ei päässyt alkuun vielä v. 1949, siirtyy tarkempi selostus siitä seuraavaan vuosikertomukseen. Tässä mainittakoon vain, että suoritettussa komerkinnässä n. puolet keskikoulun viimeisellä luokalla olevista oppilaista ilmoittautui toimintaan ja että ohjauksessa tarvittava informaatio- ja muu materiaali pääosaltaan valmistui kertomusvuoden aikana.

Osaston harjoittama ammatinvalinnanohjaus sai jatkokoululaistenkin osalta kiinteämmät muodot, kun kertomusvuonna ilmestyivät painosta edellisessä vuosikertomuksessa mainitut julkaisut Valitsemme ammattia (ruotsiksi Vi väljer yrke) sekä Minä ja ammatit (ruotsiksi Yrket och jag), joiden ympärille jatkokoululaisten ammatinvalinnanohjaus elimellisesti rakentuu. Edellinen on ammatinvalintaa ja sen problemoja koskeva luku-kirja, jonka kouluhallitus on hyväksynyt oppikirjaksi, jälkimmäinen työkirja, johon oppilaat systemaattisesti keräävät tietoja ammattielämästä ja itsestään pohjan luomiseksi lopullista neuvontatilaisuutta varten.

Osaston kiinteässä yhteistyössä kansakouluviranomaisten kanssa harjoittamaan informaatiotoimintaan kuului näin ollen jatkokoululaisten tutustuttaminen julkaisuihin Valitsemme ammattia ja Ammatillinen koulutus kansakoulun jälkeen, opintoretkien järjestäminen teollisuus- ym. laitoksiin, elokuvien ja rainojen sekä niihin liittyvien ammatti-kuvausten lukeminen ja esitelmien pitäminen oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Kuvan tämän informaatiotoiminnan laajuudesta v. 1947—49 saa seuraavasta asetelmasta:

I. Informaatiotoiminta

a) Koululaisretket teollisuus- ym. laitoksiin:	1947	1948	1949
Luokkia	84	99	127
Poikia	964	1 162	1 339
Tyttöjä	832	905	1 181
Poikia ja tyttöjä yhteensä.....	1 796	2 067	2 520
Kohteita	47	60	67
Retkiä	261	381	483

b) Kouluissa pidetyt oppitunnit:	1947	1948	1949
Tuntien lukumäärä	68	50	54
Oppilaiden lukumäärä	1 871	996	1 176
c) Vanhempien illoissa pidetyt esitelmät	—	—	8
d) Elokuva- ja rainaesitykset jatkoluokilla	—	—	16

Pohjan luomiseksi jatkokoulun päättymisvaiheessa tapahtuvalle henkilökohtaiselle neuvontatilaisuudelle kaikki jatkokoulun viimeisellä luokalla olevat oppilaat saivat osallistua psykologisiin soveltuvuuskokeisiin ja koululääkärien suorittamiin lääkärin-tarkastuksiin, minkä lisäksi opettajat antoivat ohjauksen tueksi oppilaistaan myös omat lausuntonsa. Huomioonottaen, että psykologisia soveltuvuuskokeita myös käytettiin ammattikouluihin pyrkivien kansakoululaisten karsintakokeina ja että niitä paitsi ryhmäkokeina myös toimeenpantiin yksilökokeina tarkempaa tutkimusta edellyttävissä vaikeissa ohjaustapauksissa, tässä kosketellun soveltuvuuden selvittämisen laajuus ilmenee allaolevasta asetelmasta. Siinä on myös huomioitu ne tapaukset, joissa ammatti-koulujen opettajilta saatiin lausunnot koulusta eroavista, työhön pyrkivistä oppilaista.

II. Soveltuvuuden selvittäminen

a) Psykologiset soveltuvuuskokeet			
Ryhmäkokeet:	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Jatkokoululaisia	260	260	520
Apukoululaisia	16	7	23
Ammattikouluihin pyrkiviä	364	223	587
Muita	73	5	78
Yksilökokeet:			
Jatkokoululaisia	9	32	41
Muita	103	41	144
Yhteensä	825	568	1 393
b) Lääkärin-tarkastukset:	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Jatkokoululaisia	269	213	482
Apukoululaisia	16	7	23
c) Opettajien lausunnot oppilaistaan:			
Jatkokoululaisia	269	213	482
Apukoululaisia	16	7	23
Muita	152	111	263

Edellä mainittiin jo, että informaatiotoiminta ja soveltuvuuden selvittäminen muodostavat pohjan henkilökohtaiselle ohjaukselle, jossa varataan ohjattaville tilaisuus ohjaus-toimiston virkailijoiden kanssa neuvotella kunkin yksilön ammatin valintaan liittyvistä kysymyksistä. Tällaista henkilökohtaista ohjausta annettiin kertomusvuonna muillekin kuin jatkokoululaisille. Toiminnan laajuus ilmenee seuraavasti:

III. Henkilökohtainen ohjaus

a) Käyntejä toimistossa:	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Jatkokoululaisia	268	207	475
Muita	261	165	426
Yhteensä	529	372	901
Uusintakäyntejä	—	—	440
Edustajien kautta neuvoa pyytäneitä	—	—	134
b) Muu neuvonta:			
Kirjeellisesti neuvottuja	—	—	195
Puhelimitse neuvottuja	—	—	257
Yhteensä			1 927

Mainittakoon, että henkilökohtainen ohjauksen saaneiden lukumäärä v. 1948 oli 1 231 ja soveltuvuuskokeiden lukumäärä 1 383.

Tiedot asiakkaiden ryhmytyksestä on tiedossa ainoastaan toimistossa käyneiden 901 uuden tapauksen osalta. Nämä olivat iältään alle 18 vuotiaita 712, 18—25 vuotiaita 151 ja yli 25 vuotiaita 38.

Vielä mainittakoon, että huomattava osa ammatinvalintaa koskevista kirjeistä oli vastauksia radion Työmiehen tunnin kirjelaatikkoon lähetettyihin kyselyihin.

Jälkitarkkailua eli jatko-ohjausta ja siihen liittyvää tarkkailutietojen hankkimista jatkettiin samalla työvoimalla (yksi puolenpäivän apulainen) kuin edellisenä vuonna. Ainoastaan kahden kuukauden aikana jatko-ohjaajan apulaisena oli toimistoapulainen. Työssä menestymisen tarkkailun kohteena olivat v. 1948 jatkokoulusta päässeet koululaiset sekä samana vuonna soveltuvuuskokeissa olleet muut henkilöt seuraavan asetelman mukaan:

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Tarkkailun kohteina olleet	381	292	673
Esimiehen lausuntoja saatu	194	156	350
Henkilökohtaisesti ohjattu	32	26	58

Henkilökohtaista ohjausta saivat ne, joiden menestyminen osoittautui huonoksi tai jotka eivät vielä olleet päässeet ammattioppipaikkaan. Luonnollisesti tässä uudessa toiminnassa oli edelleen kiinnitettävä paljon huomiota itse menetelmien kehittämiseen, jolloin pidettiin silmällä sopivan vertausluvun löytäminen ammatinvalinnanohjauksen tulosten mittapuuna.

Edellä kuvatun toimintansa ohella nuorisosaaston virkailijat joutuivat kertomusvuonnakin harjoittamaan ammatinvalinnanohjausta koskevaa yleismainontaa esitelmin ja lehtikirjoituksin. Mainittakoon, että osastonjohtaja mm. kävi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön pyynnöstä Tampereella esittelemässä kaupungin viranomaisille ammatinvalinnanohjaustoimintaan liittyviä kysymyksiä. Osastonjohtaja ja ammatinvalintapsykologi pitivät myös luentoja mainitun ministeriön toimeenpanemilla työvälistysvirkailijoiden kursseilla keväällä 1949.

Merimiesosasto. Merimiesosaaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni E. J. Edgren ja diploomimerikapteeni K. T. Päiviö sekä työntekijäin edustajina lämmittäjä A. N. Kangasmaa ja sihtööri K. R. Tuomikoski. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina merikapteenit A. B. A. Korhonen ja O. R. Lindberg sekä työntekijäin edustajina asiamies V. L. Ahokki ja alikonemestari V. R. Syrjänen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 2 kertaa.

Osaston johtajana oli ekonomi N. B. Mattsson ¹⁾.

Kertomusvuonna siirryttiin merialalla aimo askel kohti normaalia kehitystä. Tullaamattoman tavarann kaupustelun muututtua vähäiseksi eivät hakijat pyrkineet hyvillä tavaranhankintalinjoilla oleviin aluksiin, vaan pitivät pääasiana, että laivassa, johon paikka tarjottiin, oli hyvä asunto ja ruoka. Tämä osoittaa, että hakijoilla oli tarkoitukseenaan pysyä entistä kauemmin samassa laivassa. Aikaisemmin moni merimies jätti paikkansa heti laivan siirtyessä huonommalle linjalle. Varsinkin laivapäällystö osoitti kertomusvuonna halua palvella pitkään samalla aluksella. Tämä käy ilmi siitä, että koko vuonna tarjotusta 3 131 paikasta oli vain 132 päällystöpaikkoja. Erittäin suuresta II- ja III-perämiesten puutteesta johtui, että edellä mainituista 132 tarjotusta paikasta voitiin täyttää vain 62. Kapteeneja ja ylipäämiehiä oli sen sijaan runsaammin tarjolla, mutta näiden työnhakijoiden tavoittamia päällikön ja I-perämiehen paikkoja ei sanottavasti vapautunut. Höyrykonemestareita oli jatkuvasti jonkin verran liikaa. Radiosähkötäjistä oli kesällä puutetta, mutta muina aikoina tarjonta tyydytti kysynnän. Kokeneista kansi- ja konemiehistä sekä ammattitaitoisista stuerteista ja kokeista oli kesällä aika ajoin puutetta. Naispuolisista hakijoista oli jatkuvasti niin kertomuskuin edellisenäkin vuonna huutava puute. Monasti oli pakko »miehistää» sellaisen laivan talouspuoli, jossa aikaisemmin oli ollut yksinomaan naisia. Edellä luetelluista syistä tapahtui sekä työnhakemusten että tarjottujen ja välitettyjen paikkojen lukumäärässä keskimäärin noin 13 %:n lasku.

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 196.

Vasta-alkajien suuremmat paikansaantimahdollisuudet ovat myös merkinä siitä, että siirrytään normaalisempiin oloihin. Noin 150 miestä (niistä 71 alle 18 v.) ja n. 100 naista voitiin ensikertalaisten joukosta sijoittaa laivapaikkoihin.

Höyrykonemestareita täytyi liikatarjonnan vuoksi sijoittaa jopa miehistöpaikkoihin, varsinkin sellaisiin joissa vaadittiin jokin erikoispätevyys, kuten sorvaus- ja hitsaustaito tai sähkö- taikka moottorialan tuntemus. Suuri joukko teknillisen koulun loppututkinnon suorittaneita koneteknikkoja sijoitettiin konepuolen miehistöpaikkoihin laivakokemuksen saamiseksi konemestarin kirjaa varten.

Valitettavana seikkana on todettava, että laivatalousväen pätevyudessa on havaittu huonontumista. Tähän lienee syynä a) ammattitaitoisten stuerrien ja kokkien sekä emännöitsijöitten ja keittäjien puute, b) vanhempien kokeneiden henkilöiden siirtyminen pois merialta, c) kokki- ja stuerrikoulun vastakäyneiden hakeutuminen ravintolatyöhön sekä d) merikokemusta vailla olevien henkilöiden pääsy kokki- ja stuerrikouluun.

Helsingin satama oli poikkeuksellisesti avoinna koko talven 1948—49. Osaston toiminta oli vilkkaimmillaan touko—syyskuussa sekä yllätyksellisesti sangen vilkasta myös joulukuussa.

Kertomusvuonna toimitettiin 615 eli 21,5 % kaikista välityksistä Helsingin ulkopuolelle. Työnhakijoista oli ulkokuntalaisia keskimäärin noin 33 %.

Suomen kauppalaivasto käsitti kertomusvuoden lopussa 657 alusta, yhteiseltä bruttonimimäärältään 534 473. Vuotta aikaisemmin oli alusmäärä 653 ja bruttonimimäärä 519 998. V:n 1949 aikana tonnistomme on siis kasvanut vain vajaa 14 500 bruttononia. Edellisenä vuonna oli lisäys n. 30 000 bruttononia. V. 1938 oli tonnistomme huomattavasti suurempi, 857 alusta bruttonimimäärältään 644 241.

Osasto oli kertomusvuonna kiinteässä yhteistyössä merialan eri ammattiliittojen sekä Suomen laivanvarustajain yhdistyksen kanssa. Suomen merimies-unionin elokuussa järjestämällä kansainvälisillä kursseilla osastonjohtaja esitelmöi merimiesvälityksen järjestelystä Suomessa sekä Suomen sosiaalilainsäädännöstä. Osastonjohtaja suoritti lisäksi useita neuvottelu- ja tutustumiskäyntejä sekä laivanvarustajain konttoreissa että laivoissa. Kesälomallaan osastonjohtaja kävi tutustumassa Englannin, Ranskan ja Belgian merimiesvälitystoiminnan järjestelyyn.

Osaston tilaamia ulkolinjapuheluja oli 226 (edellisenä vuonna 156).

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuoden aikana 1 475 355 mk (edellisenä vuonna 1 292 560 mk).

Työnhakemukset. Merimiesosastolle esitettiin kertomusvuonna 3 876 työnhakemusta, joista miesten tekemiä 3 278 eli 84,6 % ja naisten tekemiä 598 eli 15,4 %. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 123,8 työnhakemusta (edellisenä vuonna rasisusluku oli 122,3).

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemuksia	3 278	84,6	3 815	86,6	— 537	— 14,1
Naisten työnhakemuksia	598	15,4	591	13,4	+ 7	+ 1,2
Yhteensä	3 876	100,0	4 406	100,0	— 530	— 12,0

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli toukokuussa, 960 työnhakemusta, ja pienin tammikuussa, 546 työnhakemusta.

Työnhakemukset jakautuivat ammattialoitain seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Päällystö	330	8,5
Kansimiehistö	1 281	33,1
Konemiehistö	1 146	29,6
Taloushenkilöstö (500 mp.+598 np.)	1 098	28,3
Muut	21	0,5
Yhteensä	3 876	100,0

Työtä hakeneita henkilöitä oli merimiesosastolla kertomusvuonna 2 568, joista miehiä 2 222 eli 86.5 % ja naisia 346 eli 13.5 %. Näistä oli vieraskuntalaisia keskimäärin 33 % (edellisenä vuonna 32 %).

Työtä hakeneiden henkilöiden luvussa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät allaolevasta yhdistelmästä:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2 222	86.5	2 631	87.7	— 409	— 15.5
Naiset	346	13.5	370	12.3	— 24	— 6.5
Yhteensä	2 568	100.0	3 001	100.0	— 433	— 14.4

Ammattialoittain työnhakijaryhmät jakautuivat seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Päällystö	247	9.6
Kansimiehistö	866	33.7
Konemiehistö	763	29.7
Taloushenkilöstö (329 mp.+346 np.)	675	26.3
Muut	17	0.7
Yhteensä	2 568	100.0

Työpaikkatarjousten vaihtelut v. 1948—49 käyvät selville seuraavasta asetelmästä:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	2 572	82.1	3 100	86.0	— 528	— 17.0
Naisten paikat	559	17.9	504	14.0	+ 55	+ 10.9
Yhteensä	3 131	100.0	3 604	100.0	— 473	— 13.1

Syyt työpaikkatarjousten vähenemiseen on jo edellä esitetty.

Työpaikkatarjoukset jakautuivat eri aloille seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Päällystö	132	4.2
Kansimiehistö	967	30.9
Konemiehistö	883	28.2
Taloushenkilöstö (466 mp.+559 np.)	1 025	32.7
Muut	124	4.0
Yhteensä	3 131	100.0

Työpaikkatarjousten ja työnhakemusten välinen suhde pysyi kertomusvuonna suunnilleen samana kuin edellisenä vuonna. Yleinen rasitusluku oli 123.8 (edellisenä vuonna 122.3).

Työnvälitysten lukumäärä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 2 866, joista miesten välityksiä 2 365 eli 82.5 % ja naisten välityksiä 501 eli 17.5 %. Muihin kuntiin toimitettiin välityksiä miesten kohdalla 506 ja naisten kohdalla 109 eli yhteensä 615, mikä on 21.5 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 21.0 %). Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli miesten kohdalla 41 ja naisten kohdalla 13 eli yhteensä 54 välitystä, mikä on 1.9 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 29 eli 0.9 %).

Välitysten määrässä tapahtuneet muutokset v. 1948—49 käyvät selville seuraavasta yhdistelmästä:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	2 365	82.5	2 819	85.4	— 454	— 16.1
Naisten välitykset	501	17.5	481	14.6	+ 20	+ 4.2
Yhteensä	2 866	100.0	3 300	100.0	— 434	— 13.2

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 73.⁹ välitystä (edellisenä vuonna 74.⁹) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 91.⁵ välitystä (edellisenä vuonna 91.⁶).

Välitykset jakautuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammatti	Luku	%
Päällystö	62	2.2
Kansimiehistö	925	32.3
Konemiehistö	844	29.4
Taloushenkilöstö (421 mp.+501 np.)	922	32.2
Muut (ns. stand by töitä laivoissa)	113	3.9
Yhteensä	2 866	100.0

Maatalousosasto. Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajain edustajina agronomi M. J. Kaltio ja kapteeni R. E. Norrback sekä työntekijäin edustajina toimitsija E. Antikainen ja talousneuvos K. H. Lehti. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina agronomi M. I. J. Myllylä ja agronomi H. E. Frostell sekä työntekijäin edustajina puutarhatyöntekijä G. V. Laine ja liittosihteeri U. A. Oras.

Maatalousosaston johtajana toimi agrologi S.-O. Roman ¹⁾.

Maatalouden ja metsätöiden aloilla tapahtui työoloissa, sikäli kuin osaston tilastolukumerot niitä kuvastavat, kertomusvuonna vain verrattain pieniä muutoksia. Miesten kohdalla oli vähäistä työvoimanvajausta havaittavissa metsätöiden alalla tammi—helmikuussa ja maataloustöiden alalla syyskesällä kiireimmän elonkorjuun aikana, samoin myös puutarhatöiden alalla keväällä ja syksyllä. Vuoden lopulla sen sijaan oli työnhakemuksia jatkuvasti enemmän kuin työpaikkatarjouksia. Naisten kohdalla oli vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana lievää, muuna osana vuodesta tuntuvaa puutetta varsinkin karjakoista sekä rinnan kotitalous- ja karjanhoitotehtäviin osaaottavista palvelijoista.

Tilaston osoittama osaston liikkeen huomattava paisuminen toukokuussa — ja työtarjousten osalta myös kesäkuussa — aiheutui pääasiassa silloin tapahtuneesta ylioppilaiden välityksestä raivaustöihin. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 68.⁰ työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli kahtena edellisenä vuonna 94.⁷ ja 91.⁸.

Osastolle saapui kertomusvuonna 416 (edellisenä vuonna 281) kirjelähetyistä. Lähetettyjen kirjeiden lukumäärä oli 939 (edellisenä vuonna 259).

Työnhakemukset. Maatalousosastoon tehtiin kertomusvuonna yhteensä 990 työnhakemusta, joista miesten tekemiä 716 eli 72.3 % ja naisten tekemiä 274 eli 27.7 %.

Työnhakemusten määrässä tapahtuivat edelliseen vuoteen verraten seuraavat muutokset:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	716	72.3	822	69.4	— 106	— 12.9
Naisten työnhakemukset	274	27.7	362	30.6	— 88	— 24.3
Yhteensä	990	100.0	1 184	100.0	— 194	— 16.4

Työnhakemusten tuntuva väheneminen johtuu yksinomaan ylioppilaiden keväällä tekemien työnhakemusten vähenemisestä. Näitä oli näet v. 1948 uittotöihin 580, mutta kertomusvuonna erilaisiin raivaustöihin vain 131²⁾. Muut työnhakemukset osoittavankin melkoista nousua edelliseen vuoteen verraten.

Työnhakijoita oli maatalousosastolla 709, joista miehiä 509 eli 71.8 % ja naisia 200 eli 28.2 %. Työnhakijain enemmistö oli kertomusvuonnakin vieraspaikkakuntalaisia, keskimäärin 64.4 % (edellisenä vuonna 71.4 %).

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

¹⁾ Ks. myös tämän kert. s. 196. ²⁾ Tätä lukua ei ole huomioitu taulukkoliitteissä toimiston työnhakijoiden kokonaismäärän kohdalla.

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	509	71.8	746	69.2	— 237	— 31.8
Naiset	200	28.2	332	30.8	— 132	— 39.8
Yhteensä	709	100.0	1 078	100.0	— 369	— 46.4

Työnhakijain määrän melkoinen väheneminen edelliseen vuoteen verraten aiheutuu samoin kuin työnhakemustenkin määrän väheneminen ylioppilasväliityksen vastaavien määrien vähenemisestä. Muiden työnhakijain määrä lisääntyi 80:llä eli 16.2 %. Enimmät työnhakijat, 296 eli 41.7 % työnhakijain kokonaismäärästä, tulivat ammattiryhmän Muut maanviljelystyöntekijät osalle, johon mm. kaikki ylioppilasväliityksen työnhakijat kuuluivat. Lähinnä suurimpina ryhminä olivat Karjakot ja apukarjakot 113 eli 15.9 %, Muonamiehet 77 eli 10.9 %, Navetta-apulaiset 71 eli 10.0 % ja ryhmä Hakkuumiehet metsätalouden alalta 64 eli 9.0 %.

Työpaikkatarjoukset. Kertomusvuonna sai osasto 1 455 työpaikkatarjousta, joista miesten paikkoja 1 075 eli 73.9 % ja naisten paikkoja 380 eli 26.1 %. Muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 075	73.9	814	65.1	+ 261	+ 32.1
Naisten paikat	380	26.1	436	34.9	— 56	— 12.8
Yhteensä	1 455	100.0	1 250	100.0	+ 205	+ 16.4

Tarjottujen työpaikkojen lisääntyminen miesten osalta oli melkoinen. Sitä tapahtui-kin miltei kaikkien ammattiryhmien kohdalla. Merkittävänä poikkeuksena oli vain hakkuumiesten ryhmä, jossa vähennystä oli 60. Naisille tarjottujen työpaikkojen väheneminen aiheutui kokonaan siitä, että ylioppilaille tarjottujen paikkojen joukossa ei kertomusvuonna ollut lainkaan naisten paikkoja, kun taas edellisenä vuonna niitä oli 246. Kertomusvuonna tarjotuista paikoista kuului ryhmään Muut maanviljelystyöntekijät 781 eli 53.9 %, Karjakoiden ja apukarjakoiden ryhmään 150 eli 10.3 %, Hakkuumiesten ryhmään 143 eli 9.9 %, Navetta-apulaisten ryhmään 97 eli 6.7 %, Puutarhurien ja puutarhatyöntekijäin ryhmään 80 eli 5.5 %.

Työväliitykset. Maatalousosaston aikaansaamien työväliitysten kokonaismäärä oli 669, joista miesten väliityksiä 507 eli 75.8 % ja naisten väliityksiä 162 eli 24.2 %. Muutokset edelliseen vuoteen verraten olivat seuraavat:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten väliitykset	507	75.8	736	70.9	— 229	— 31.1
Naisten väliitykset	162	24.2	302	29.1	— 140	— 46.4
Yhteensä	669	100.0	1 038	100.0	— 369	— 35.5

Väliitysten huomattava väheneminen johtuu kokonaan ylioppilasväliitysten (kertomusvuonna 131, edellisenä vuonna 580) vähenemisestä. Osaston muut väliitykset lisääntyivät 80:llä eli 7.7 %. Ylioppilasväliityksen heikosta tuloksesta johtuu niinkään se, että työtarjousten lisääntymisestä huolimatta väliitysten määrä edelliseen vuoteen verrattuna on vähentynyt. Ylioppilaille tarjotuista 500 työpaikasta voitiin näet täyttää vain 131.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 67.6 (edellisenä vuonna 87.7) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 46.0 (edellisenä vuonna 83.0) väliitystä.

Väliityksistä kuului ryhmään Muut maanviljelystyöntekijät 353 eli 52.8 %, hakkuumiesten ryhmään 66 eli 9.9 %, karjakoiden ja apukarjakoiden ryhmään 59 eli 8.8 %, puutarhatyöntekijäin ja puutarhureiden ryhmään 53 eli 7.9 % sekä navetta-apulaisten ryhmään 45 eli 6.7 %.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot selviävät taulukkoliitteistä.

Ravintolaosasto. Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Y. F. Lumi ja U. A. Heinonen sekä työntekijöiden edustajina toimitsijat Y. Karisalmi ja E. Kerman. Varajäseninä olivat työnantajien edusta-

jina johtaja K. Koskinen ja ravintoloitsija M. P. Salmi sekä työntekijöiden edustajina leipuri K. R. Lindholm sekä järjestäjä V. R. Tuomioja.

Osaston johtajana oli herra E. O. Auer ¹⁾

Tarkasteltaessa ravintola-alan kehitystä v. 1949 voidaan todeta alan työmarkkinajärjestöjen yhteisenä pyrkimyksenä olleen maamme ravintolakulttuurin jatkuva kohottaminen. Osoituksena toiminnan aktiivisuudesta mainittakoon, että Suomen hotelli- ja ravintolaliitto järjesti vuoden kevätpuolella koko maata käsittävät ensimmäiset ravintolakulttuuripäivät Helsingissä lähinnä herätteiden antamiseksi maamme ravintoloitsijakunnalle. Ulkomaisten esikuvien pohjalla suunniteltiin ja kokeiltiin käytännössä toimenpiteitä mm. tarjoilun nopeuttamiseksi ja laskutuksen uudelleenjärjestämiseksi. Edelleen todettakoon, että alan työnantajajärjestö liittyi Kansainväliseen hotelliliittoon, ja että suomalainen hotelli- ja ravintolamies valittiin Pohjoismaiden hotelli- ja ravintolaliiton presidentiksi.

Edellä mainittu antoi ymmärrettävästi sysäyksen myös työnantajien ja työntekijöiden omakohtaisille pyrinnoille ravintolakulttuurin edistämistoiminnassa. Tämä havaittiin kertomusvuonna välitystoiminnassakin: esim. työnhakijoiden, kuten vastuunalaisten hoitajien ja hovimestarien vastuuntunto kasvoi. Tarjoiluhenkilökunnan edustajat puolestaan suhtautuivat vakavammin hyvin hoidetun työsuhteen asettamiin velvoituksiin, jota osoitti mm. se, että työtodistusten merkitystä arvostettiin enemmän kuin aikaisemmin. Työpaikkojen vaihtoa ei myöskään tapahtunut heidän keskuudessaan niin usein kuin ennen. Yleispiirteenä voidaankin kertomusvuoden kokemusten perusteella todeta ravintola-alalla hiljalleen tapahtuva kehitys positiiviseen suuntaan, jonka merkitystä välitystoiminnassa ei voida aliarvioida.

Osaston mainostoiminta keskittyi kertomusvuonna pääasiassa sanomalehti-ilmoitteluun ja -kirjoitteluun, kiertokirjeiden ja mainoskorttien lähettämiseen sekä käynteihin työnantajien luona.

Alan työmarkkinajärjestöt suhtautuivat kertomusvuonnakin myönteisesti osaston toimintaan. Mainittakoon, että osastolla oli v. 1949 tilaisuus säännöllisesti julkaista tilastollinen kuukausikertomuksensa Suomen hotelli- ja ravintolahenkilökunnan liiton äänenkannattajassa.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 1 317 473 mk (edellisenä vuonna 1 293 423 mk).

Lähetettyjen kirjeiden ym. postilähetysten lukumäärä oli kertomusvuonna 5 628 (edellisenä vuonna 4 437) ja saapuneiden postilähetysten määrä 1 160 (edellisenä vuonna 1 139). Tilattuja ulkolinjapuheluja oli kaikkiaan 881 (edellisenä vuonna 1 098).

Työnhakemukset. Veen 1948 verraten tapahtui työnhakemusten määrässä seuraavan asetelman mukaiset muutokset:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	805	12.1	864	13.5	— 59	— 6.8
Naisten työnhakemukset	5 862	87.9	5 543	86.5	+ 319	+ 5.8
Yhteensä	6 667	100.0	6 407	100.0	+ 260	+ 4.1

Työnhakemuksia oli huhtikuussa eniten, nimittäin 1 004, joista miesten tekemiä 167 ja naisten tekemiä 837, ja heinäkuussa vähiten, nimittäin 546, joista miesten tekemiä 72 ja naisten tekemiä 474, kesäravintoloiden toimiessa täydellä henkilökunnalla.

Työnhakemusten jakaantumista ammattiryhmittäin kuvastaa alla oleva taulukko:

Ammatti	Miesten työnhakemuksia	Naisten työnhakemuksia	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	112	423	535	8.0
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	182	2 879	3 061	45.9
Keittiöhenkilöstö	149	2 370	2 519	37.8
Portierit ja hotellisiivoojat	337	132	469	7.0
Muut	25	58	83	1.3
Yhteensä	805	5 862	6 667	100.0

¹⁾ Ks. myös tämän kert. s. 196.

Johtohenkilöstön ryhmässä oli työnhakemusten lisääntyminen naisten kohdalla huomattavan suuri edelliseen vuoteen verraten, jolloin niitä oli 286. Niiden joukossa oli runsaasti emäntien jättämiä työnhakemuksia.

Työnhakijat. Edelliseen vuoteen verraten olivat muutokset työnhakijoiden kokonaismäärässä seuraavat:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	377	12.1	390	13.2	— 13	— 3.3
Naiset	2 735	87.9	2 561	86.8	+ 174	+ 6.8
Yhteensä	3 112	100.0	2 951	100.0	+ 161	+ 5.5

Meriliikenteen vilkastumisesta johtunut mm. stuerettien ja kokkien kasvanut tarve vaikutti ilmeisesti osaltaan miespuolisten työnhakijoiden vähenemiseen 3.3 % edelliseen vuoteen verraten. Samoin lieene viime vuosien negatiivisiin kokemuksiin perustuva ennakkoluuloisuus miespuolisen tarjoilu- ja keittiöhenkilökunnan suhteen työnantajapiireissä vaikuttanut kertomusvuonna kysynnän vähenemiseen ja tämän kautta työntekijöiden paikansaanti-intressien suuntautumiseen toisille aloille.

Työssä olevia työnhakijoita oli 23.6 % (edellisenä vuonna 57.1 %) kaikista työnhakijoista.

Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 40.6 % (edellisenä vuonna 41.0 %).

Työnhakijoiden jakaantumista ammattiryhmittäin esittää seuraava taulukko:

Ammatti	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	52	214	266	8.5
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	104	1 268	1 372	44.1
Keittiöhenkilöstö	71	1 149	1 220	39.2
Portierit ja hotellisiivoojat	136	69	205	6.6
Muut	14	35	49	1.6
Yhteensä	377	2 735	3 112	100.0

Kertomusvuonna ensimmäistä kertaa käytännössä ollut anniskelukorttijärjestelmä tarjoiluhenkilökunnan keskuudessa auttoi huomattavalla tavalla osaston toimintaa, varsinkin sellaisten tarjoilijattarien kohdalla, jotka eivät riittävän selvästi voineet toteuttaa aikaisempia työsuhteitaan. Tarjoiluhenkilökunnan väheneminen, tosin minimaalinen, aiheutui ilmeisesti osaltaan mainitun järjestelmän kontrolloivasta vaikutuksesta; puutteellisen harjoitteluajan omaavat ja muutoin alalle sopimattomat työntekijät eivät nim. saaneet anniskelukorttia. Tarjoilija- ja tarjoilijatarharjoittelijoiden puute tuntui kautta vuoden varsin voimakkaana nimenomaan Helsingissä. Samanlainen tilanne oli myös pätevien keittiömestarien, keittäjien ja kylmäkköjen kohdalla. Kuvaavaa oli, että ainoastaan 304 keittiömestaria ja keittäjää oli hakenut kertomusvuonna työtä, kun vastaavia työpaikkatarjouksia oli 600. Mainittakoon, että viime vuonna perustettiin Helsingissä Keittiömestarien kerho, joka tulee huolehtimaan jäsentensä ammattitaidon kehittämisestä esim. ulkomaille suuntautuvien opintomatkojen muodossa.

Työpaikkatarjousten kohdalla tapahtui edelliseen vuoteen verraten seuraavia muutoksia:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	295	6.3	321	7.4	— 26	— 8.1
Naisten paikat	4 359	93.7	4 046	92.6	+ 313	+ 7.7
Yhteensä	4 654	100.0	4 367	100.0	+ 287	+ 6.6

Ylioppilaskilpailu sisältyy edellä olevaan taulukkoon siten, että naisten kohdalla on 4 työpaikkatarjousta.

Kesäravintoloiden välinen, vuosi vuodelta kiristynvä kilpailu ammattitaitoisesta henkilökunnasta alkoi kertomusvuonna jo helmi—maaliskuun vaihteessa, jolloin eräs tun-

nettu helsinkiläinen ravintolaliike ryhtyi tiedustelemaan henkilökuntaa huhtikuun lopulla avattavaan ravintolaansa. Joskin maan kesäravintolat toimivat täydellä tehollaan yleensä vasta kesäkuussa ja myöhemmin, syntyi kuitenkin jo huhtikuussa työpaikkatarjousten määrän kulminaatiokohta: niitä oli nimittäin silloin eniten eli 758. Vertauksen vuoksi mainittakoon niiden määrän olleen tammikuussa 364 ja joulukuussa 355. Työpaikkatarjousten asteittainen väheneminen kertomusvuoden viimeisinä kuukausina häytti mm. kesäravintoloista vapautuneiden työntekijöiden sijoittamista pakoittaen heikommät työntekijät hakeutumaan muille aloille, mm. tehdastyöhön. Tämä oli tietysti ammattitaidon kehittämisen jatkuvuuden kannalta koko alalle epäedullinen ilmiö.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavasti:

Ammatti	Miesten paikkoja	Naisten paikkoja	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	40	115	155	3.3
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	72	1 545	1 617	34.8
Keittiöhenkilöstö	71	2 581	2 652	57.0
Portierit ja hotellisiivoojat	82	79	161	3.5
Muut	30	35	65	1.4
Yhteensä	295	4 355	4 650	100.0

Yllä olevaan tilastoon tulevat lisäksi Ylioppilasväilytyksen edellä mainitut 4 työpaikkatarjousta.

Asumislupajärjestelmän lakkautuminen kertomusvuoden huhtikuussa ei sanottavammin lisännyt nuorten, työkykyisten keittiöapulaisten tarjontaa pääkaupungissa. Asuntovaikeuksien takia jäi usea työpaikkaa tiedustellut, Helsinkiin pyrkinyt maalaisneiton joko kotiinsa tai työpaikkaansa maaseudulle. Näin ollen olivat viimekin vuonna keittiöapulaisten, astiainpesijöiden ja perunainkuorijoiden työpaikat jatkuvasti suurelta osalta vanhempien, työpaikkojaan mielellään vaihtavien henkilöiden käsissä. Kaikki tämä vaikutti työpaikkatarjousten lisääntymiseen menneenäkin vuonna.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 143.3 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasisluku oli edellisenä vuonna 146.7.

Työväilytys. V:een 1948 verraten tapahtui työväilytysten määrässä seuraavia muutoksia:

	1949		1948		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten väilytykset	229	7.1	230	7.5	— 1	—0.4
Naisten väilytykset	2 995	92.9	2 829	92.5	+166	+5.9
Yhteensä	3 224	100.0	3 059	100.0	+165	+5.4

Ylioppilasväilytyksen aikaansaama 1 väilytys sisältyy edelläoleviin naisten väilytyksiä ja väilytysten kokonaismäärää osoittaviin lukuihin.

Maaseudulle toimitettuja väilytyksiä oli yhteensä 422 eli 13.1 % (edellisenä vuonna 383 eli 12.5 %). Perheettömille työntekijöille, paitsi tarjoiluhenkilökunnan edustajille, eteisvahtimestareille ja keittiöapulaisille, maaseudun työnantajat yleensä pystyivät järjestämään asunnon. Kertomusvuoden huhtikuussa oli väilytyksiä eniten, nimittäin 457, ja heinäkuussa — poikkeuksellisesti — vähiten, nimittäin 175, johtuen osaston toiminnan tilapäisestä lamaantumisesta Helsingin puhelinyhdistyksen keskuksessa sattuneen tulipalon takia. Joulukuu on nimittäin yleensä ollut hiljaisin kuukausi väilytysten kohdalla.

Kertomusvuonna osasto oli kiinteässä yhteydessä Valtion ravitsemuskeskukseen onnistuen sijoittamaan emäntiä ja keittiöhenkilökuntaa työllisyystyömaiden ruokaloihin maan eri puolilla.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat väilytykset seuraavalla tavalla:

Ammatti	Miesten välityksiä	Naisten välityksiä	Yhteensä	%
Johtohenkilöstö	23	59	82	2.5
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	62	1 217	1 279	39.7
Keittiöhenkilöstö	62	1 653	1 715	53.2
Portierit ja hotellisiivoojat	63	50	113	3.5
Muut	19	15	34	1.1
Yhteensä	229	2 994	3 223	100.0

Tähän tilastoon tulee lisäksi Ylioppilasvälityksen edellämainittu 1 välitys.

Kertomusvuonna osasto pyrki välittämään tarjoilu- ja keittiöhenkilökuntaa myös tilapäisiin tehtäviin, esim. perhejuhliin ym. juhlatilaisuuksiin. Joskaan tämänsuuntainen välitystoiminta ei vielä kertomusvuonna saanut laajempia puitteita, onnistui osasto kuitenkin välittämään tarjoilijattaria esim. tšekäläisten lähetystöjen juhliin.

Saadakseen mahdollisimman suuren varmuuden työpaikkaa tiedustelleiden vastuunalaisten hoitajien pätevyydestä osasto oli kertomusvuonna jatkuvassa yhteydessä Oy. Alkoholiliike ab:n ravintolatoimistoon. Saatujen lausuntojen perusteella suoritettu työnhakijoiden valinta edisti luottamuksellisten suhteiden rakentamista työnantajapiireihin.

Vastuunalaisia hoitajia, hovimestareita ja emäntiä välitettiin kertomusvuonna yhteensä 82.

Työpäivää kohden oli työnvälityksiä 10.7.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli viime vuonna 69.3 (edellisenä vuonna 70.0) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 48.4 (edellisenä vuonna 47.7) välitystä.

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta käyvät selville taulukkoliitteistä.

1. Työnhakijain ja työpaikkatarjousten luku kaupungin työväälitystojmistossa kunkin viikon päättyessä (lauantaina klo 11.00) v. 1949

Arbetssökande och lediga platser å stadens arbetsförmedlingsbyrå vid utgången av varje vecka (lördagen kl 11.00) år 1949

Viikko n:o Vecka n:o	Päivä- määrä Datum	Työnhakijoita kaik- kiaan			Niistä • Därav							Voimassa olevia työpaikkatarjouksia Lediga platser			
		Arbetssökande in- alles			Työssä olevia I oliko arbeten sys- selsatta			Vieraskuntalaisia Utsocknebor							
		Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	För män	Miehlle För kvinnor	Naisille Summa	Yhteensä Summa	
1	8/1	855	405	1 260	162	88	250	103	67	170	115	359	474		
2	15/1	1 133	455	1 588	227	93	320	134	83	217	135	345	480		
3	22/1	1 519	585	2 104	274	115	389	172	103	275	127	362	489		
4	29/1	1 481	646	2 127	249	124	373	168	125	293	172	387	559		
5	5/2	1 634	596	2 230	272	109	381	173	114	287	125	392	517		
6	12/2	1 705	649	2 354	297	126	423	175	113	288	113	373	486		
7	19/2	1 777	661	2 438	286	127	413	206	113	319	129	371	500		
8	26/2	1 955	689	2 644	318	161	479	218	131	349	121	361	482		
9	5/3	1 909	652	2 561	300	145	445	205	119	324	138	399	537		
10	12/3	2 185	823	3 008	349	176	525	224	145	369	168	476	644		
11	19/3	2 139	877	3 016	353	167	520	253	151	404	188	546	734		
12	24/3	2 045	761	2 806	332	131	463	240	131	371	195	515	734		
13	2/4	2 230	892	3 122	366	167	533	234	111	345	199	553	752		
14	9/4	2 275	981	3 256	414	184	598	267	129	396	230	657	887		
15	14/4	2 146	894	3 040	407	162	569	258	113	371	216	671	897		
16	23/4	2 411	1 100	3 511	421	161	582	276	127	403	222	714	936		
17	30/4	2 276	1 207	3 483	406	155	561	264	107	371	225	731	956		
18	7/5	2 271	1 324	3 595	361	162	523	261	117	378	218	800	1 018		
19	14/5	2 279	1 385	3 664	378	171	549	262	146	408	182	825	1 007		
20	21/5	2 309	1 402	3 711	395	165	560	294	153	447	191	839	1 030		
21	28/5	1 925	1 057	2 982	390	147	537	287	157	444	173	845	1 018		
22	4/6	1 765	1 079	2 844	338	141	479	279	142	421	112	824	936		
23	11/6	1 550	1 037	2 587	209	108	317	261	141	402	108	755	863		
24	18/6	1 076	499	1 575	234	117	351	231	88	319	73	699	772		
25	23/6	762	289	1 051	190	95	285	191	73	264	69	669	738		
26	2/7	904	370	1 274	217	85	302	205	78	283	73	520	593		
27	9/7	801	388	1 189	203	96	299	198	91	289	111	535	646		
28	16/7	715	323	1 038	181	101	282	190	85	275	101	526	627		
29	23/7	821	338	1 159	220	103	323	235	75	310	67	530	597		
30	30/7	763	322	1 085	211	95	306	221	164	385	66	460	526		
31	6/8	754	399	1 153	208	122	330	203	79	282	97	516	613		
32	13/8	784	445	1 229	215	135	350	204	82	286	119	488	607		
33	20/8	823	483	1 306	228	169	397	236	80	316	137	518	655		
34	27/8	892	497	1 389	247	161	408	246	79	325	130	514	644		
35	3/9	863	572	1 435	209	157	366	243	102	345	132	483	615		
36	10/9	912	650	1 562	222	168	390	257	130	387	162	507	669		
37	17/9	910	606	1 516	212	154	366	267	109	376	163	534	697		
38	24/9	885	587	1 472	236	146	382	254	132	386	176	549	725		
39	1/10	949	673	1 622	217	153	370	252	114	366	146	536	682		
40	8/10	943	694	1 637	211	140	351	266	129	395	164	529	693		
41	15/10	955	673	1 628	188	141	329	242	112	354	143	534	677		
42	22/10	1 011	698	1 709	196	142	338	273	105	378	131	509	640		
43	29/10	1 016	775	1 791	202	153	355	260	117	377	131	423	554		
44	5/11	987	702	1 689	204	118	322	244	107	351	111	388	499		
45	12/11	1 039	700	1 739	204	102	306	247	93	340	115	387	502		
46	19/11	1 060	747	1 807	191	96	287	240	94	334	108	380	488		
47	26/11	1 095	705	1 800	215	102	317	253	83	336	109	397	506		
48	3/12	1 131	676	1 707	189	100	289	254	70	324	107	432	539		
49	10/12	1 195	599	1 794	221	197	418	257	79	336	143	420	563		
50	17/12	1 219	640	1 859	220	99	319	256	87	343	126	413	539		
51	24/12	906	259	1 165	180	78	258	250	74	324	133	373	506		
52	30/12	868	259	1 127	158	72	230	227	72	299	98	333	431		

2. Kaupungin työnvälitystoimiston menot ja tulot vuosina 1945—49

Osasto • Avdelning		1945	1946
		<i>Kokonaismenot, mk •</i>	
1	Yleiset osastot • Allmänna avdelningarna	2 146 692	2 588 771
2	Henkisen työn osasto • Avdelningen för intellektuellt arbete	1 442 044	1 576 870
3	Nuoriso-osasto • Ungdomsavdelningen	839 982	1 353 636
4	Merimiesosasto • Sjömansavdelningen	387 220	472 231
5	Maatalousosasto • Lantbruksavdelningen	305 274	362 027
6	Ravintolaosasto • Restaurangavdelningen	—	573 625
7	Koko toimisto • Hela byrån	5 121 212	6 927 160
		<i>Valtion suorittama kor</i>	
8	Yleiset osastot • Allmänna avdelningarna	856 450	1 025 304
9	Henkisen työn osasto • Avdelningen för intellektuellt arbete	720 673	784 367
10	Nuoriso-osasto • Ungdomsavdelningen	419 637	669 524
11	Merimiesosasto • Sjömansavdelningen	193 611	230 352
12	Maatalousosasto • Lantbruksavdelningen	228 955	266 900
13	Ravintolaosasto • Restaurangavdelningen	—	285 377
14	Koko toimisto • Hela byrån	2 419 326	3 261 824

3. Kaupungin työnvälitystoimiston kirjoihin rekisteröidyt työn-
Ä stadens arbetsförmedlingsbyrå inregistrerade arbetssökande,

A m m a t t i a l a Y r k e s o m r å d e		Työtä hakeneet henkilöt Arbetssökande					
		Mp. Mk.	%	Np. Kk.	%	Yht. S:a	%
		<i>Koko työnvälitystoimisto •</i>					
1	Maatalous • Lantbruk	455	3.2	212	1.8	667	2.6
2	Metsätalous • Skogsbruk	78	0.5	—	—	78	0.3
3	Puuteollisuus • Träindustri	231	1.6	26	0.2	257	1.0
4	Paperiteollisuus • Pappersindustri	3	0.0	51	0.4	54	0.2
5	Metalliteollisuus • Metallindustri	1 545	10.9	291	2.5	1 836	7.1
6	Kaivosteollisuus • Gruvindustri	—	—	—	—	—	—
7	Kemiallinen teollisuus • Kemisk industri	12	0.1	25	0.2	37	0.1
8	Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus • Sten-, ler-, glas- o. torvindustri ...	23	0.2	36	0.3	59	0.2
9	Voima-, kaasu- ja vesijohtolaitokset • Kraft-, gas- o. vattenledningsverk	1	0.0	—	—	1	0.0
10	Nahka-, jalkine- ja kumiteollisuus • Läder-, sko- o. gummiindustri ...	71	0.5	33	0.3	104	0.4
11	Kehruu- ja kutomateollisuus • Textilindustri	3	0.0	47	0.4	50	0.2
12	Pukutavara- ja puhdistusteollisuus • Beklädnads- o. rengöringsindustri	7	0.0	197	1.7	204	0.8
13	Ravinto- ja nautintoaineteollisuus • Närings- o. njutningsmedelsindustri	22	0.2	76	0.6	98	0.4
14	Graafinen- ja kirjansitomateollisuus • Grafisk- o. bokbinderiindustri ...	64	0.5	70	0.6	134	0.5
15	Rakennustyöt • Byggnadsarbeten	1 729	12.2	—	—	1 729	6.7
16	Opetustoimi • Undervisningsväsen	43	0.3	84	0.7	127	0.5
17	Teknilliset alat • Tekniska branschen	786	5.6	62	0.5	848	3.3
18	Liike- ja toimistoala • Affärsverksamhet och byråarbete	1 347	9.5	4 107	35.2	5 454	21.1
19	Terveys- ja sairaanhoito • Hälso- o. sjukvård	13	0.1	28	0.2	41	0.2
20	Julkiset yhdyskunnat ja järjestöt • Offentliga samfund o. organisationer	164	1.2	25	0.2	189	0.7
Muut korkeakoulututkinnon suorittaneet • Annan verksamhet, som							
försätter högskolebildning							
21	Kirjallinen ja taiteellinen toiminta • Litterär och konstnärlig verksamhet	1 095	7.7	675	5.8	1 770	6.8
22	Meriliikenne • Sjöfart	359	2.6	43	0.4	402	1.6
23	Maaliikenne • Kommunikationer till lands	2 329	16.4	347	3.0	2 676	10.4
24	Kalastus • Fiske	234	1.7	8	0.1	242	0.9
25	Ravintola- ja hotelliliike • Restaurang- o. hotellrörelse	378	2.7	2 738	23.5	3 116	12.1
26	Taloustoimet • Husligt arbete	—	—	805	6.9	805	3.1
27	Erinäiset toimet • Diverse yrken	3 167	22.4	1 688	14.5	4 855	18.8
Kaikkiaan • Summa		14 159	100.0	11 674	100.0	25 833	100.0

Stadens arbetsförmedlingsbyrås utgifter och inkomster åren 1945—49

1947	1948	1949	1945	1946	1947	1948	1949	
<i>Totalutgifter, mk</i>			<i>Menot, joihin valtio osallistuu, mk • Utg., i vilka staten deltagar, mk</i>					
3 208 956	4 850 165	5 639 318	2 141 125	2 563 261	3 187 306	4 808 677	5 601 491	1
2 100 404	3 514 603	4 242 334	1 441 345	1 568 736	2 093 584	3 504 003	4 235 409	2
2 731 029	4 785 608	5 737 693	839 274	1 339 048	2 676 099	4 709 451	5 030 995	3
762 309	1 292 560	1 475 355	387 220	460 705	753 476	1 284 615	1 469 130	4
491 119	697 446	551 622	305 274	355 867	486 319	692 546	545 522	5
886 364	1 293 423	1 317 473	—	570 754	878 125	1 287 774	1 312 048	6
10 180 181	16 433 805	18 963 795	5 114 239	6 858 370	10 074 909	16 287 066	18 194 595	7
<i>vaus, mk • Statsbidrag, mk</i>			<i>Valtion suorittama korvaus, % • Statsbidrag, %</i>					
1 274 922	1 923 471	•	40.0	40.0	40.0	40.0	•	9
1 046 792	1 752 001	•	50.0	50.0	50.0	50.0	•	8
1 338 049	2 354 725	•	50.0	50.0	50.0	50.0	•	10
376 738	642 307	•	50.0	50.0	50.0	50.0	•	11
364 739	519 409	•	75.0	75.0	75.0	75.0	•	12
439 062	643 887	•	—	50.0	50.0	50.0	•	13
4 840 302	7 835 800	•	47.3	47.6	48.4	48.1	•	14

hakijat, työnhakemukset ja välitykset ammattialoitain vuonna 1949
arbetsansökningar och tillsatta platser efter yrkesområden år 1949

Työnhakemukset Arbetsansökningar						Työpaikkatarjoukset Lediga platser						Välitykset Tillsatta platser					
Mp. Mk.	%	Np. Kk.	%	Yht. S:a	%	Mp. Mk.	%	Np. Kk.	%	Yht. S:a	%	Mp. Mk.	%	Np. Kk.	%	Yht. S:a	%
605	2.1	288	1.1	893	1.6	939	6.2	386	2.1	1 325	3.9	446	3.4	170	1.3	616	2.3
139	0.5	—	—	139	0.2	160	1.0	10	0.1	170	0.5	80	0.6	1	0.0	81	0.3
376	1.3	36	0.1	412	0.7	102	0.7	31	0.2	133	0.4	74	0.6	21	0.2	95	0.4
3	0.0	74	0.3	77	0.1	5	0.0	34	0.2	39	0.1	5	0.0	28	0.2	33	0.1
2 726	9.3	470	1.8	3 196	5.7	995	6.5	264	1.4	1 259	3.7	737	5.7	221	1.6	958	3.6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	0.1	32	0.1	50	0.1	30	0.2	53	0.3	83	0.3	26	0.2	47	0.3	73	0.3
33	0.1	52	0.2	85	0.2	2	0.0	7	0.0	9	0.0	1	0.0	5	0.0	6	0.0
1	0.0	—	—	1	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
119	0.4	54	0.2	173	0.3	18	0.1	49	0.3	67	0.2	13	0.1	37	0.3	50	0.2
3	0.0	60	0.2	63	0.1	9	0.1	54	0.3	63	0.2	6	0.1	31	0.2	37	0.1
11	0.0	300	1.2	311	0.6	3	0.0	181	1.0	184	0.5	3	0.0	122	0.9	125	0.5
37	0.1	103	0.4	140	0.3	24	0.2	365	2.0	389	1.2	18	0.1	336	2.5	354	1.3
107	0.4	100	0.4	207	0.4	125	0.8	70	0.4	195	0.6	101	0.8	44	0.2	145	0.5
3 339	11.8	—	—	3 339	6.0	2 712	17.8	—	—	2 712	8.1	2 412	18.6	—	—	2 412	9.1
92	0.3	139	0.5	231	0.4	47	0.3	41	0.2	88	0.3	34	0.3	28	0.2	62	0.2
2 105	7.1	122	0.5	2 227	4.0	225	1.5	35	0.2	260	0.8	149	1.1	23	0.2	172	0.7
3 245	11.0	7 578	29.0	10 823	19.5	599	3.9	2 948	16.0	3 547	10.5	494	3.8	2 286	16.8	2 780	10.5
27	0.1	35	0.1	62	0.1	8	0.1	6	0.0	14	0.0	6	0.1	5	0.0	11	0.0
378	1.3	34	0.1	412	0.7	176	1.2	175	0.9	351	1.0	159	1.2	156	1.2	315	1.2
1 475	5.0	1 229	4.7	2 704	4.9	2	0.0	—	—	2	0.0	1	0.0	—	—	1	0.0
800	2.7	77	0.3	877	1.6	446	2.9	18	0.1	464	1.4	397	3.1	14	0.1	411	1.6
3 445	11.7	599	2.3	4 044	7.3	2 641	17.3	559	3.0	3 200	9.5	2 434	18.8	501	3.4	2 935	11.1
385	1.3	12	0.0	397	0.7	141	0.9	—	—	141	0.4	116	0.9	—	—	116	0.4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
806	2.7	5 866	22.4	6 672	12.0	296	1.9	4 371	23.7	4 667	13.9	230	1.8	3 007	22.1	3 237	12.2
—	—	1 273	4.9	1 273	2.3	—	—	2 320	12.6	2 320	6.9	—	—	718	5.3	718	2.7
9 177	31.2	7 624	29.2	16 801	30.2	5 546	36.4	6 439	35.0	11 985	35.6	5 017	38.7	5 791	42.6	10 808	40.7
29 452	100.0	26 157	100.0	55 609	100.0	15 251	100.0	18 416	100.0	33 667	100.0	12 959	100.0	13 592	100.0	26 551	100.0